

STROKOVNI CENTER MLADINSKEGA DOMA V MARIBORU

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Strokovni center Mladinskega doma Maribor

je namenjen otrokom in mladostnikom, ki trpijo za čustveno-vedenskiimi motnjami, imajo težave v socialni integraciji in iz različnih razlogov ne morejo živeti s starši v matičnih družinah. Ti otroci in mladostniki živijo skupaj z vzgojitelji v osmih stanovanjskih skupinah, dveh vzgojnih skupinah in dveh mladinskih stanovanjih. Vzgojitelji s svojo 24-urno prisotnostjo skozi celo leto zagotavljajo izvajanje vzgojnega procesa.

Strokovni center

bo razpolagal z mrežo različnih, ozko specializiranih, diferenciranih stanovanjskih in vzgojnih skupin, med katerimi bo otrok ali mladostnik lahko po potrebi prehajal. Programi za individualno obravnavo posameznika ne bodo zasnovani časovno, ampak vsebinsko. Ko bo otrok ali mladostnik dosegel zastavljene cilje, bo zanj program opravljen in lahko bo prešel v drugo, bolj ustrezno stanovanjsko oziroma vzgojno skupino. Strokovni center bo tesno sodeloval z zunanjimi strokovnjaki, ki bodo nudili pomoč in podporo vzgojiteljem, otrokom in mladostnikom ter njihovim družinam. V ta namen bodo v centru organizirane naslednje dejavnosti oziroma bodo na voljo :

- sprejemno diagnostična skupina,
- socialno pedagoška pomoč družinam in mladinska stanovanja,
- poldnevni program,
- mobilni socialni pedagog,
- prva točka za žrtve nasilja – FIRST,
- hortikultura terapija,
- terapije s pomočjo konja in psa,
- in celostna obravnava zasvojenosti s poudarkom na zasvojenosti z novodobnimi tehnologijami.

SPREJEMNO DIAGNOSTIČNA SKUPINA

Odkrivanje in prepoznavanje čustveno vedenjskih motenj je dolgotrajen, sistematičen in nameren proces, ki zahteva od otrok, mladostnikov, staršev, vzgojiteljev in drugih strokovnih delavcev, učiteljev veliko dela, napora, volje in medsebojnega sodelovanja. Čim zgodnejše odkrivanje vzrokov čustvenih in vedenjskih težav ter dejavnikov, ki jih povzročajo, je ključnega pomena za pripravo čim bolj učinkovitega programa pomoči.

To je tudi glavni cilj sprejemno diagnostične skupine (stanovanjske skupine 8), ki s pomočjo specialistke klinične psihologije in pedopsihiatrinjo že deluje v okviru jasnih ciljev:

- čim hitrejša obravnava in poglobljena diagnostika otrok in mladostnikov s prepoznavanjem dejavnikov, ki posameznika ovirajo v njegovem funkcioniranju;
- iskanje močnih področij, ki spodbujajo posameznikov zdrav psihofizični razvoj;
- iskanje hitrega vključevanja v ustrezno obliko obravnave in/ ali namestitve.

Zastavljeni cilji se bodo bolj poglobljeno izvajali s sodelovanjem mladostnikove matične družine, zato se je del vzgojnega tima sprejemno diagnostičnega centra udeležil izobraževanja na temo »Delo z družino«, ki so ga izvajali sodelavci iz Zavoda Zvečanska iz Beograda.

S stopenjskim modelom prehajanja obravnave v Strokovnem centru in sočasno intenzivno podporo družini se bo tako pripomoglo k hitrejši deinstitucionalizaciji otrok, osamosvojitvi in vrnitvi v primarno okolje otrok in mladostnikov.

SOCIALNO PEDAGOŠKA POMOČ DRUŽINAM

Socialno pedagoška pomoč družinam je usmerjena na celotno družino in ne na eno samo osebo, pri kateri se kažejo simptomi družinske problematike. Pomoč je večdimenzionalna, kar pomeni, da je na eni strani usmerjena v družino, na drugi strani pa na socialno mrežo družine, pri čemer želimo doseči, da bi družinski člani razvijali vrednote, ki so odločilne za vzdrževanje zdravega družinskega življenja.

Pri nujenju socialno pedagoške pomoči družini je zelo pomembna zgodnja zaznava in takojšnja intervencija v družini ob zaznavi prvih znakov odklonilnega vedenja otroka. S prehodom v adolescenco se namreč začne mladostnik oddaljevati od družine in njegovi vedenjski vzorci postanejo vse bolj utrjeni.

Pomoč se izvaja z družino na domu. Odrasli (starši) nemalokrat pomoč doživljajo kot vdor v zasebnost, stigmo, ponižanje. Zato se velikokrat zgodi, da družina pomoč zavrne in ni pripravljena sodelovati. Strokovni delavci ob takih primerih z različnimi metodami poskušajo navezati odnos z družino, si pridobiti njeno zaupanje, pripravljenost za sodelovanje in nato sooblikujejo dogovor o poteku izvajanja pomoči. Določijo se kratkoročni, jasni, realni in merljivi cilje. Če se v najtežjih primerih družina izkaže kot nesposobna za takšen pristop, se otroka namesti v institucijo, preostali del družine pa se obravnava še naprej po sistemu socialno pedagoške pomoči družini.

MLADINSKA STANOVANJA

V Strokovnem centru bomo imeli dve mladinski stanovanji, eno fantovsko in eno dekliško. V vsako stanovanje lahko sprejmemo največ tri mladostnike. Mladinsko stanovanje je vmesna struktura namestitve v Mladinskem domu Maribor.

Mladinsko stanovanje predstavlja sestavni in neločljivi del udejanjanja deinstitutionalizacije. To je oblika pomoči mladostnikom, ki so dopolnili 18 let in se še naprej izobražujejo. Ker se po izselitvi iz stanovanjske skupine nimajo možnosti vrniti v matično družino, se do konca izobraževanja lahko vselijo v mladinsko stanovanje, kjer lahko bivajo do prehoda v popolno samostojnost.

Delavec za področje družine in socialni delavec s CSD-ja spremljata delo mladostnika v primarno okolje, na način, da mladostnik živi in skrbi sam zase, še vedno pa ima pomoč matičnega vzgojitelja iz stanovanjske skupine oz. izvajalca socialno pedagoške pomoči družinam.

POLDNEVNI PROGRAM

Poldnevni program je preventivna oblika nudenja pomoči otroku in staršem na področju izobraževanja, socialnega zorenja, popoldanskih aktivnosti in sprejemanja odgovornosti. Primeren je za otroke in družine, ki se znajdejo v težjih življenjskih situacijah.

Podpora je osredotočena na pomoč in krepitev vloge staršev, zagotavljanje optimalnih pogojev za psihosocialni razvoj otrok in razvijanje njihovih potencialov. V poldnevni program bodo vključeni tisti osnovnošolski otroci, ki jih v osnovnih šolah in centrih za socialno delo zaznavajo kot rizične, ki so v popoldanskih urah večinoma brez nadzora, vendar kljub temu izločitev iz matične družine še ni potrebna.

Prednost poldnevnega programa je, da je ob zaznavi čustvenih in vedenjskih motenj v osnovni šoli otroku takoj - pravočasno zagotovljena vključitev v individualiziran program za premagovanje težav. Poldnevni program za obravnavo otrok, mladostnikov in njihovih družin je most med družino in šolo, s poudarkom na nudenju učne pomoči, kvalitetnega preživljanja prostega časa, učenju socialnih veščin, delom na močnih področjih posameznih članov družine in sodelovanju z zunanjimi inštitucijami

Poldnevni program poteka v bivalni enoti, v stanovanju, ki se nahaja v centru Maribora, na Krekovi ulici 26. Oprema stanovanja omogoča dnevni življenjski potek kot v urejeni družini. V skupino poldnevnega programa je vključenih največ pet otrok. Neposredno vzgojno delo poteka od ponedeljka do petka od 12.00 do 18.30 in po potrebi ter v skladu z mesečnim načrtom dela tudi med vikendi.

Hortikultura terapija predstavlja specializirano vzgojno skupino za mladostnike s končano osnovno šolo, ki niso vključeni v srednje formalno izobraževanje. Namen hortikulture terapije je pridobivanje neformalnih znanj in veščin s pomočjo delovne terapije v sadovnjaku, rastlinjaku in čebelnjaku.

Stik z naravo ugodno vpliva na človekovo fizično in psihično počutje ter pomaga pri premagovanju različnih oblik stresa. Otroci in mladostniki se iz konkretnih izkušenj učijo o praktičnem ravnanju in tako pridobivajo nova znanja in se učijo novih tehnik dela. V delu z naravo se izostrijo sposobnosti opazovanja in radovednosti. Za svoje delo pa so nagrajeni z vidnimi in relativno hitrimi rezultati, kar daje občutek uspešnosti in lastne vrednosti. Mladostnik s svojim delom sodeluje neposredno v procesu produkcije in tako aktivno prispeva v skupnost. Z vidika pridelave bo glavni delovni cilj pridelati kakovostne pridelke z ustreznimi organoleptičnimi lastnostmi in brez škodljivih snovi v pridelku. Del pridelkov bo šel za potrebe samooskrbe, del pa bomo ponudili v prodajo lokalni skupnosti. S tem krepimo elemente družbene odgovornosti, sodelovanje z lokalnim okoljem, omogočamo uspešno in smiselno vključitev otrok in mladostnikov v lokalna okolja.

V okviru hortikulture terapije se bomo usmerili v naslednje dejavnosti:

- samooskrba z zelenjavo,
- samooskrba s sadjem predvsem jagodičevjem,
- gojenje zdravnih zelišč in dišavnic,
- čebelarjenje in apiterapija.

OSTALI PROGRAMI

MOBILNI SOCIALNI PEDAGOG

Mobilna socialno pedagoška pomoč za potrebe otrok in mladostnikov, ki potrebujejo dnevno vzgojno obravnavo in zaradi specifičnih težav spremstvo v šolo. Poglavitni cilj delovanja mobilnega pedagoga je pomoč otrokom in mladostnikom s čustvenimi in vedenjskimi težavami, ki vključuje:

- nudenje dodatne strokovne pomoči v skupini,
- prisotnost v razredu v času pouka,
- spremljanje otroka ali mladostnika v šolo in iz nje v kriznih situacijah (strah pred preverjanjem znanja, strah pred nasiljem s strani vrstnikov),
- pomoč pri organizaciji učenja (koncentracija, motivacija, ustrezne učne metode prilagojene posamezniku, korekcije),
- individualen pristop,
- udeležbo na pedagoških konferencah, aktivih, govorilnih urah, roditeljskih sestankih,
- sodelovanje pri pripravi individualnega programa za posameznega otroka ali mladostnika.

PRVA TOČKA ZA ŽRTVE NASILJA FIRST, NAMENJENA OTROKOM, MLADOSTNIKOM IN ODRASLIM ŽRTVAM VSEH OBLIK NASILJA

Gre za evropski projekt, ki si prizadeva vzpostaviti mrežo točk pomoči za žrtve nasilja v družini in žrtve nasilja zaradi spola.

Projekt sofinancira Evropska unija iz Programa Evropske unije za pravice, enakost in državljanstvo.

Glavni cilj je zagotoviti zgodnje odkrivanje omenjenih oblik nasilja, širše dostopno in specializirano psihosocialno podporo žrtvam nasilja ter pomoč pri okrevanju.

IZOBRAŽEVANJE STROKOVNEGA KADRA ZA PODROČJE ODVAJANJA ODVISNOSTI OD SODOBNIH

Intenzivna izpostavljenost otrok in mladostnikov elektronskim napravam zaslonske tehnologije uničujoče deluje na njihovo telesno in duševno zdravje ter dokazano znižuje kakovost življenja.

Uporabljanje računalnika in interneta se iz koristne ali nujne aktivnosti velikokrat sprevrže v resno zasvojenost. Največkrat se uporabnik sam tega ne zaveda, če pa se, svojo obsedenost poskusi prikriti najbližjim. Podobno se to dogaja pri drugih oblikah zasvojenosti (alkohol, droge, igre na srečo,...). Zasvojenost kot motnjo lahko prepoznamo takrat, ko uporabnik meni, da se zaslonskim medijem ne more več odpovedati, čeprav se zaveda, da zaradi tega ne bo uspel opraviti nujnih obveznosti in le-te začne zanemarjati. Drugi opozorilni znak za pojav motnje je, da kljub temu, da uporabnik trdno sklene, da bo omejil svoj čas ob digitalnih napravah, ampak se tega ne more držati in vsak trenutek izkoristi za »pobeg« na splet. Obsedenost z internetom in digitalnimi aparati mu začnejo zapletati življenje in s tem zmanjševati delovno učinkovitost v šoli ali službi.

Ker se tega zavedmo smo v okviru strokovnega centra za zaposlene organizirali izobraževanje strokovnega kadra.

S pridobljenim znanjem bomo vplivali na starše, vzgojitelje, učitelje pa tudi na otroke in mladino in jih ozavestili o zmerni in koristni uporabi zaslonskih tehnologij.

OSTALI PROGRAMI

TERAPIJA S POMOČJO PSA

Psi lahko odločilno pripomorejo k napredku posameznikov. Ker so spretni motivatorji, so psi dobrodošli pri delu z otroki s posebnimi potrebami. Psi razveseljujejo in opogumljajo, uspešno premostijo zadrege ob človeški zadržanosti in odločilno pripomorejo k sproščenemu delovnemu vzdušju. Posameznike ali skupino spodbujajo k aktivnemu sodelovanju, zato so odlični sopotniki otrokom in mladostnikom.

Oblike dela s pomočjo psa:

- *Terapija s pomočjo psov ali Animal Assisted Therapy (AAT).*
- *Aktivnosti s pomočjo psov ali Animal Assisted Activity (AAA).*
- *Beremo s psom – R.E.A.D.*

TERAPIJA S POMOČJO KONJ

Tudi konji že vrsto let s pomočjo terapevtov – strokovnjakov različnih profilov (pedagogov, psihologov, fizioterapevtov, delovnih terapevtov, psihoterapevtov z dodatno specializacijo ...) pomagajo otrokom in odraslim, ki se soočajo s psihosocialnimi stiskami ali fizičnimi težavami ter jim lajšajo življenje. Še posebej otroci so zelo dovzetni za njihovo energijo in z njimi mnogokrat stkejo neprecenljive prijateljske vezi, ki navdihujejo, navdušujejo, osrečujejo in zdravijo.

Oblike dela s pomočjo konja:

- *Specialno-pedagoška in psihosocialna obravnava s pomočjo konja.*
- *Psihoterapija s pomočjo konja.*
- *Delovna terapija s pomočjo konja.*
- *Logopedška obravnava s pomočjo konja.*
- *Aktivnosti s pomočjo konja.*

PLANIRANI PROGRAMI

- Terapevtska kmetija za otroke, ki ne zmorejo rednih oblik izobraževanja
- Posebna oblika dela za otroke s težje obvladljivimi oblikami motenj

KONTAKTNI PODATKI:

Ravnatelj: *Ivan Dobaj* (ivan.dobaj@guest.arnes.si)

Strokovni vodja projekta: *Darja Klasinc* (darja.klasinc@guest.arnes.si)

Koordinator projekta: *Peter Ambrožič* (peter.ambrozic1@guest.arnes.si)

- 1. POLDNEVNI PROGRAM** - poldnevniprogram.md-mb@guest.arnes.si
- 2. SOCIALNO PEDAGOŠKA POMOČ DRUŽINAM** - marica.bratina@guest.arnes.si
- 3. MOBILNI SOCIALNI PEDAGOG** - spela.liposek@guest.arnes.si
- 4. SPREJEMNO DIAGNOSTIČNA SKUPINA** - enota8.md-mb@guest.arnes.si
- 6. HORTIKULTURNA TERAPIJA (SPECIALIZIRANA VZGOJNA SKUPINA)**
mateja.germic@guest.arnes.si
- 7. STANOVANJSKE SKUPINE ZA OŠ IN SŠ - Z EKSTERNIM ŠOLANJEM**
 - Enota 1 (enota1.md-mb@guest.arnes.si) 02/333 35 05
 - Enota 2 (enota2.md-mb@guest.arnes.si) 02/429 41 80
 - Enota 3 (enota3.md-mb@guest.arnes.si) 02/429 41 85
 - Enota 4 (enota4.md-mb@guest.arnes.si) 02/621 04 33
 - Enota 5 (enota5.md-mb@guest.arnes.si) 02/333 35 01
 - Enota 6 (stsvelenje@t-2.si) 051/207-520
 - Enota 7 (enota7.md-mb@guest.arnes.si) 040/361-368
 - Enota 8 (enota8.md-mb@guest.arnes.si) 040/525-724
- 8. VZGOJNE SKUPINE Svetovalna služba** - hermina.knuplez@guest.arnes.si,
psihologinja - svetlana.saponjic@guest.arnes.si), vzgojitelji.md - mb@guest.arnes.si
- 9. MLADINSKA STANOVANJA** - marica.bratina@guest.arnes.si
- 10. PRVA TOČKA ZA ŽRTVE NASILJA - FIRST** - enota2.md-mb@guest.arnes.si.
- 11. TERAPIJA S POMOČJO KONJA IN PSA** - enota8.md-mb@guest.arnes.si;

Operacija »Celostna obravnava otrok s čustvenimi in vedenjskimi motnjami v vzgojnih zavodih«, je financirana iz operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 in je sofinancirana s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.